

**CINE ȘI CÂND A DĂRÂMAT
BISERICA DOMNEASCĂ „SF. DIMITRIE“ DIN GALAȚI?
- MĂRTURII INEDITE -**

Pr. Eugen DRĂGOI

Cuvinte cheie: biserică domnească, Galați, Sfântul Dimitrie, Vasile Lupu, demolare

În orașul Galați au existat, în perioada medievală, două biserici cunoscute închinată *Sfântului Mare Mucenic Dimitrie*. Una dintre acestea a fost ctitorită de domnitorul Vasile Lupu al Moldovei (1634-1653), pe malul Dunării, la răsărit de actuala biserică fortificată „Precista“ și a dăinuit până la sfârșitul secolului al XIX-lea. Valoarea acestui locaș medieval a fost dată de câteva evenimente de răsunet, în centrul cărora s-a aflat. Astfel, aici au fost așezate moaștele Cuvioasei Parascheva, aduse de la Constantinopol, în drumul lor către Iași (iunie 1641, în prezența voievodului și a ierarhilor Moldovei); tot aici a slujit și în casele bisericii a găzduit marele patriarh al Antiohiei, Macarie al III-lea Zaim (în zilele de 17-19 ianuarie 1653 și, la întoarcere, între 17 septembrie -13 octombrie 1658), însoțit de diaconul Paul de Alep de la care a ajuns până la noi cronica vizitelor în Țările Române a acestui prelat.

Nu se cunoaște anul exact al zidirii bisericii domnești din Galați; cert este că ea se afla în funcțiune înainte de luna iunie 1641, fiind menționată de mai mulți călători străini din veacul al XVII-lea.

Contrar opiniilor formulate până acum de istorici, potrivit cărora biserică voievodului Vasile Lupu ar fi fost dărâmată în anul 1894, documente de arhivă descoperite recent și care sunt valorificate în prezentul studiu, dovedesc faptul că demolarea bisericii, care se ruinase, s-a petrecut în anul 1898, iar autorii actului respectiv au fost doi gălățeni de confesiune mozaică.

De la acest important monument religios a fost salvat iconostasul original, care mai întâi a fost remontat în paraclisul Palatului Episcopal din Galați, cu hramul *Întâmpinarea Domnului*, sfințit în toamna anului 1901. După ce autoritățile comuniste au preluat în mod samavolnic clădirea reședinței episcopale (1967), transformând-o în Muzeu de artă contemporană, iconostasul bisericii Sf. Dimitrie a fost transferat în

Dobrogea și montat la biserica Sf. Gheorghe din orașul Isaccea, județul Tulcea, unde se află și în prezent.

Pe locul unde a funcționat una dintre cele mai reprezentative ctitorii bisericesti din Galați – biserica Sf. Mare Mucenic Dimitrie – se află astăzi blocuri de locuințe. Agonia și sfârșitul locașului petrecute din puțină grijă față de valorile patrimoniale locale ale responsabililor vremii se dezvăluie în tot tragismul lor, grație documentelor care au conservat realitatea și pe care se cuvine s-o cunoaștem pentru a nu se repeta astfel de regretabile gesturi.